

De Shit*

Cristian Ceresoli

Vertaling: Natalie Dupré

Vijf heel sterke profielspots werpen smalle bundels van intens ijzig licht op het midden van het podium en geven een ongesatureerd beeld van de vrouw, perfect in de stijl van een reclamespot. De actrice is naakt en op het moment dat de mensheid (of het publiek) de zaal binnenkomt, zit ze al op een hoge circuskruk in dat scherpe en koude licht. Met de microfoon in haar hand neuriet ze het Italiaanse volkslied en laat ze haar gedachtestroom de vrije loop. Misschien vormen een heldere, ritmische lichtflits, een opgenomen lach of een applauseffect wel een tegenstem voor het relaas van de stem en haar brede, melodische en soms onmenselijke uitweidingen. Het kan zijn dat de mensheid zelf *uitgenodigd* wordt om foto's met flits te nemen, om te applaudisseren op bevel of om een lach te veinzen. Met de ernst van een woest dier jaagt het hoofdpersonage, een vrouw, haar doel na en ze is vastberaden om hierbij te doden. Uit de literaire partituur rijzen voortdurend vocale maskers (of personages) die *bezit* nemen van de stem van de actrice. Er wordt gelachen. Het is een tragedie in drie bedrijven: De Dijen, De Penis, De Roem en een contretemps: Italië.

Het vergt zeker moed, je staat daar, op het perron, je mag niet eens de gele lijn voorbij, en ondanks alles vind je de kracht om je op de sporen te gooien, en 't is niet gemakkelijk, want het is ook niet dat iemand daar in z'n handen staat te klappen en *kom, spring nu maar* naar je roept, nee, je staat daar, alleen, en je moet de moed zien te vinden om te springen en je te pletter te gooien op de sporen, en daar is lef voor nodig, en 't is ook niet dat er zomaar elke dag een trein voorbijkomt, nee, en weet dat het me niet om de roem of het geld te doen is, maar 't is meer zoiets van je leven in de eerste plaats zelf te leiden en niet zomaar toe te kijken vanaf de bank. Ik voel gewoon dat dit het juiste moment is. Ik heb zeker mijn best gedaan in 't leven, als kind, als m'n moeder me zei *het probleem zit hier, in je hoofd*, het resultaat is wel dat m'n moeder er een is die altijd maar op de bank hangt, terwijl ik moeite doe voor een auditie zoals nu, voor iets dat in het begin misschien maar een onbenullig baantje is, maar als 't mijn beurt is, sta ik recht en zeg ik *broeders van Italië, Italië is opgestaan, met de helm van Scipio het hoofd getooid, waar is de overwinning?* en oké, ik weet het wel, 't is niks bijzonders, maar je weet gewoon dat eens je binnen bent en je de juiste mensen kent, dat alles dan vanzelf gaat, en trouwens, als ze mij gebeld hebben, mij, met mijn probleem, dan hebben ze misschien ook al wel door hoe ik in mekaar zit en oké, ik ben maar een kleintje en ik heb dat ding aan mijn dijen, maar ik houd er wel de moed in, ik laat me zeker niet doen, en ook al ben ik klein uitgevallen, *ik gooi me er gewoon in*, en ik heb niemand nodig die me zegt *kom, durf nu springen*, ik kan het alleen, ook al ben ik klein, ik kan het gewoon, m'n vader zei me dat altijd, dat de helden die ons land groot gemaakt hebben allemaal ondervoede dwergen waren, van een meter zestig of zo, met die rode hemden van toen die nu een kind zouden

* Hier volgt de vertaling van het eerste bedrijf van *The Shit/La Merda* van Cristian Ceresoli, 2012, met vriendelijke toestemming van Oberon Books Ltd.

passen, zo klein waren die, en ik ook, ik ben ook klein, en in 't leven moet je je best doen en hard werken, en alleen zo kan je heel groot worden en vanuit de hoogte neerkijken op dat *laf gespuis en al die corrupte prostitués*, wel ja, op al die mensen die maar blijven knielen voor *die machtswellustelingen* en er een *bochel* aan overhouden, net zoals die *grauwe, obscurantistische klasse die ons ras* volgens m'n vader *klein, verwijfd, gebocheld, kruiperig en zwak* gemaakt heeft, terwijl een vrij mens het hoofd hoog moet houden, en dat heb ik altijd gedaan in 't leven, ik heb het hoofd altijd hoog gehouden, en ik zal dat ook altijd blijven doen, en als ik ooit ergens zal staan, is dat omdat ik ondanks mijn probleem geen bochel heb en ook niet zal hebben, want voor mijn dijen, voor hoe ik ben, nam ik al van jongs af aan de metro, alleen, toen ik dertien was, om elke dag naar die dame te gaan met haar wellness in de buurt van het stadion, en je nam daar altijd de trap, niet een keer de lift, dat is zeker, en naast de keuken was er een kamertje met een behandeltafel, en daar ging ik op liggen, en de vrouw deed dan een crème op mijn dijen en sloot er elektrodes op aan, en daar lag ik dan, veertig minuten lang, elke dag, met die geur van ontsmettingsmiddel en octopus in tomatensaus uit de Atlantische oceaan. Alles goed juffrouw? Nog een beetje geduld, juffrouw. En ik wist niet of ik zou gaan braken van die geur en in welke richting ik dan zou spuwen, en ik schaamde me en dan slikte ik alles door, terwijl de vrouw maar doorpraatte en me vertelde dat ze na tien jaar hard werken dit toestel had kunnen aanschaffen en door hard te werken en een hele reeks leningen aan te gaan, had ze op tien jaar tijd deze mooie zaak als zelfstandige uitgebouwd, zonder hulp van wie dan ook, want zij had nooit iets in de schoot geworpen gekregen en na al die jaren als bediende had ze deze mooie zaak uit de grond gestampt waardoor er geen baas meer was die haar doen en laten bepaalde of kon zeggen wanneer ze naar de wc of op vakantie mocht en haar bijdragen moest betalen, nee nu was *zij* de baas, en was ik het die daar met mijn dijen vol elektrodes naar haar lag te luisteren, en ik stelde me die mooie dame van net geen zestig voor met een rood, gescheurd hemd dat een stevige borst onbedekt liet, klaar om haar vrijheid en waardigheid als werkende vrouw op te eisen en te bouwen aan een nieuwe toekomst als een nieuwe vrouw die zelf zou beslissen over haar carrière, haar leven, haar toekomst, tot die veertig minuten afgelopen waren en de elektroden eruit gingen en ze me zei *goed zo juffrouw*, en dan gaf ze me een kus met haar lipstick en zei ze, vooruit, doe de groeten aan je papa, juffrouw, en in het begin wilde ik niet zeggen dat mijn papa al dood was, en dus zei ik maar ja, da's goed, hij doet u de groeten terug, en dacht ik, en dat heb ik altijd al gedacht en dat denk ik nu nog, dat mijn papa heel trots op mij zou geweest zijn, dat ik helemaal alleen naar die nieuwe vrouw ging, elke dag, en ik dacht, en dat denk ik nu nog, dat het spijtig is dat hij zo vroeg gestorven is, mijn papa, op een zondag, in plaats van naar een voetbalwedstrijd te gaan, heeft mijn papa zich te pletter gegooid op de sporen, helemaal alleen, met zijn krant en zijn zwartblauwe sjaal. En ik heb dat altijd vreemd gevonden, dat feit, want mijn papa, als hij naar een film op tv keek of zo, dan huilde hij, en ook het tv-journaal maakte altijd zo'n indruk op hem, dus was het heel moedig van hem om de gele lijn over te steken, en zich naar beneden te werpen, en 't is niet dat er daar iemand klaar stond en zei *spring maar papa, spring*, nee, hij is alleen gesprongen, en toen ze hem in zijn kist legden, zag ik dat het een heel kleine kist was en dat ook hij een van de kleinen der aarde was, helemaal zoals die ondervoede dwergen waarover hij het altijd had, en ik vond dat mijn moeder hem beter geen blauw vest had aangedaan, want ik ben er zeker van dat hij liever met een mooi rood hemd onder de grond gelegen zou hebben, en goed, gehuild heb ik niet maar na de begrafenis ben ik begonnen met dat dieet van een week, op basis van appels, niets dan appels mocht ik eten, groene of rode, maar wel altijd en alleen appels, en de eerste dag lukt het me, en de tweede dag eet ik er zeven rode en negen gele, maar de derde dag krijg ik honger en van de

honger bijt ik m'n nagels stuk en als die op zijn, begin ik aan de huid errond, en ik walg ervan, maar het went en de vijfde dag bijt ik door en voel ik me eindelijk een nieuw mens, alsof ik helemaal op eigen kracht een nieuw leven ben begonnen, tot ik tijdens de nacht van de zevende dag wakker lig met krampen van de honger en ik lig te woelen en te draaien in m'n bed en dan sta ik op en bedenk ik me dat een broodstengel misschien toch wel mag. Maar op dat moment zou die nieuwe vrouw die ik was geworden dankzij mijn doorzettingsvermogen, en na alles wat ik mezelf ontzegd had, te gronde gaan door de schuld van die ene *grissino*, en dus rest me niets anders meer dan uit wanhoop m'n vingertoppen af te zuigen, en terwijl ik daar alleen, in 't donker, op m'n vingers sta te sabbelen, voel ik plotseling de drang om een vingerkootje af te bijten, en 't is op dat moment dat ik niet alleen denk, maar ook weet, dat de *oplossing*, de ware *eindoplossing*, de stem verlaat het vocale masker, en dan in crescendo, als het ware vastbesloten om te doden, voor dit probleem, om het te halen is om ze *op te eten*, mijn dijen, en alleen op die manier, door ze op te eten en aan stukken te bijten, door ze voor altijd van mij af te rukken en ze nadien uit te kakken, zal ik me bevrijd voelen van mijn dijen, *vrij* om de vrouw te zijn die ik ben en duizenden handtekeningen uit te delen en bewonderd te worden en duizenden mensen te horen klappen in hun handen die m'n kont raken en dan ga ik naar feesten en loop ik de ene rode loper na de andere af en elke avond is er iemand die me opwacht met een taxi en dan geef ik interviews en denkt m'n moeder niet dat ik een probleem in m'n hoofd heb en in de supermarkt feliciteren ze haar met haar dochter, en ik word groot en er zijn geen problemen meer, alleen maar ministers die me meenemen op vakantie en die mijn rug kussen en me op de schoot houden zoals mijn papa en, stel, op een namiddag sta ik in de file op de autosnelweg en de mensen in de auto naast mij herkennen me en kloppen op de ruit, en zeggen me, maar kijk, ben jij niet die van, ja die ene daar, die ene die, en ik zeg ja, dat ben ik, ik ben het, ik, dat ben ik, ben ik, ik, ben ik, ben ik, ben ik, ik, iiiiiiiik. Na de onmenselijke schreeuw: duisternis. Flits. Flits. Einde eerste bedrijf. Applaus. Tweede bedrijf.

La Merda*

Cristian Ceresoli

Cinque potentissimi fari sagomatori puntati al centro, stretti, glaciali, restituiscono una visione desaturata della donna, in perfetto stile spot pubblicitario. L'interprete, nuda, e sotto quella luce stretta e fredda, sta già su di un piedistallo da circo all'entrare in sala dell'umanità (o pubblico). Ora, tenendo il microfono tra le mani, mugugna l'inno nazionale e poi dà sfogo al proprio flusso interiore. Forse un flash luminoso ritmico e reiterato, una risata registrata o un effetto applauso, fanno da controcanto al racconto della voce e alle sue escursioni melodiche, ampie, e a tratti inumane. Può essere che l'umanità stessa venga *invitata* a scattare fotografie con il flash, ad applaudire a comando o simulare risate. La protagonista, una femmina, insegue il suo obiettivo con seriosa ferocia da belva e lucida determinazione assassina. Spesso emergono dalla partitura letteraria delle maschere vocali (o personaggi) che prendono *possesso* della voce. Si deve ridere. È una tragedia in tre tempi: Le Cosce, Il Cazzo, La Fama e un controtempo: l'Italia.

Certo che ci vuole del coraggio, tu stai lì, sul marciapiede, che non puoi neanche oltrepassare la linea gialla e nonostante tutto trovi la forza di buttarti di sotto, e non è facile, perché non è che c'è qualcuno che sta lì e ti batte le mani e ti grida *buttati dai buttati*, no, tu sei lì, da solo, e devi trovare la forza di buttarti e di finire spiacciato sui binari, e ci vuole del coraggio, e non è che tutti i giorni passa il treno, no, io ci tengo che si sappia che non è per questo fatto della fama o fare i soldi, ma è una cosa più di farla tu per primo la tua vita, e di non stare lì a guardarla sul divano. Io mi sento che stavolta è quella buona. Io l'impegno nella vita ce l'ho messo, da bambina, se mia madre mi diceva c'hai un problema nella testa, il risultato è che mia madre è solo una che si siede sul divano, mentre io, per un provino come questo, per un posto che all'inizio forse è solo un posticino, io mi metto lì, carina, e quando tocca a me mi alzo e dico, *fratelli d'Italia, l'Italia s'è desta, dell'elmo di Scipio s'è cinta la testa, dov'è la vittoria*, e va beh, lo so, non è che sia un granché, ma si sa che poi, una volta che sei dentro, e sei nel giro, ma dopo tutto va da solo, e poi, se mi hanno chiamata a me, col problema che ho io, forse hanno già visto come sono e che sono sì una piccola e ho sì questa cosa delle cosce, ma che comunque non mi abbatto, e non mi do per vinta, e anche se sono una piccola, io, *mi butto*, e non ho bisogno di qualcuno che mi dica *dai buttati buttati dai*, io, da sola, anche se sono una piccola, ce la posso fare, me lo diceva sempre il mio papà, che gli eroi che fecero il nostro paese erano tutti dei *tappi malnutriti*, tipo un metro e sessanta, tanto che quelle camicie rosse che avevano addosso, adesso, se le potrebbero mettere dei bambini, tanto che erano piccole, e io anch'io sono una piccola, e nella vita ci vuole l'impegno e il sacrificio, che solo così si può diventare molto alti e guardare dall'alto tutta questa *plebaglia di codardi e prostituti e prezzolati* quelli insomma che a forza d'inginocchiarsi davanti a *tutte le tirannidi* diventano dei *gobbi* tanto esattamente come questa *squallida stirpe oscurantista* che secondo mio padre *effeminò, rimpicciolì, curvò e rese rachitica e strisciante la nostra razza* mentre intanto l'uomo libero deve guardare al cielo e io questo me lo sono sempre ricordata, nella vita, e sempre ho guardato al cielo e io sempre guardo al cielo, e se un giorno sarò dove sono è perché nonostante il mio problema io non sarò e non sono una gobba, perché per le mie cosce, per come sono io, già da bambina prendevo la metro, da sola, a tredici anni, per andare tutti i giorni da una signora, che c'aveva questo centro del benessere dalle parti dello stadio, e tu salivi con le scale, e mai una volta l'ascensore, questo è chiaro, e di fianco alla cucina

* Cristian Ceresoli, *The Shit/La Merda. Edizione bilingue in italiano e inglese*, London, Oberon Books, 2012, pp. 6-12.

lei teneva una stanzetta col lettino, e io mi ci sdraiavo sopra, e la signora mi metteva una crema sulle cosce, e mi infilzava degli elettrodi nelle cosce, e stavo lì, per quaranta minuti, tutti i giorni, con questo odore di disinfettante, e di polipetti al sugo dell'oceano atlantico. Tutto bene signorina? Un pochino di pazienza, signorina. E io non sapevo se mi sarebbe scappato da vomitare, per quell'odore, e da che parte avrei dovuto dirigere il getto, nel caso, e mi vergognavo, e allora ingoiavo, mentre intanto la signora mi parlava e mi diceva che in dieci anni di sacrifici era riuscita a comprarsi il macchinario e coi sacrifici e con l'impegno e colle rate, in dieci anni, aveva messo in piedi questa bella attività con la partita iva e senza mai chiedere niente a nessuno, perché lei, nella vita, non aveva mai avuto niente da nessuno e dopo tanti anni da impiegata aveva messo su questa sua bella attività per cui non c'era più nessun padrone a cui dire di sì o di no o quando andare al cesso o le ferie e i contributi, ma era *lei* che comandava, ed ero io, che mentre stavo lì, con le mie cosce con gli elettrodi infilzati nella carne, l'ascoltavo e immaginavo questa bella signora, all'alba dei suoi sessant'anni, con una camicia rossa strappata sul petto che le lasciava scoperto un solo seno, sodo, mentre avanzava alla conquista della sua libertà e della sua dignità come lavoratrice verso un futuro nuovo costruito da una donna nuova che decideva *lei* per la sua carriera e per la sua vita e per il suo futuro, fino a che i quaranta minuti non finivano e mi staccava gli elettrodi e mi diceva, molto bene signorina, e poi mi dava un bacio col rossetto e mi diceva, dà, salutami il tuo babbo, signorina, e io all'inizio non glielo volevo dire che il mio babbo era già morto, e allora le dicevo sì, va bene, la saluta anche lui, e pensavo, e ho sempre pensato e lo penso ancora, che il mio papà sarebbe stato molto fiero di me, che andavo da questa donna nuova, tutta sola, ogni giorno, e pensavo, e lo penso ancora, che era un peccato che era morto così presto, il mio papà, una domenica che invece di andare allo stadio si era andato a spiacciare sui binari, lui, da solo, col suo giornale e la sua sciarpa nerazzurra. E io l'ho sempre trovato strano, questo fatto, perché mio papà, quando guardava i film della televisione, per esempio, lui piangeva, e anche il telegiornale gli faceva impressione, e invece deve averci avuto un bel coraggio a oltrepassare la linea gialla e a buttarsi di sotto, e non è che c'era qualcuno che gli *diceva dai buttati papà buttati*, ma si è buttato lui da solo, e allora quando l'hanno messo nella bara, ho visto che era una bara molto piccola, e che anche lui era un piccolo del mondo, proprio esattamente quanto lo erano stati quei tappi malnutriti di cui parlava sempre, e pensavo che mia madre aveva sbagliato a mettergli la giacca blu, perché io sono sicura che lui avrebbe preferito finire nella terra con una bella camicia rossa addosso, e allora io di piangere non ho pianto, ma quando sono tornata dal funerale ho cominciato questa dieta di una settimana, tutta a base di mele, che ogni giorno dovevo mangiare nient'altro che mele, e anche verdi o anche rosse, ma solo mele e sempre mele, e il primo giorno ce la faccio, e il secondo me ne mangio sette rosse e nove gialle, ma il terzo c'ho fame e dalla fame mi mangio le unghie e poi quando le unghie sono finite mi stacco la pelle tutta intorno, e mi fa schifo, ma io mi abituo, e il quinto giorno tengo duro e mi sento finalmente come nuova, come se adesso, con questa mia determinazione, avessi iniziata una nuova vita, fino a che la notte del settimo giorno non riesco a dormire e ho i crampi dalla fame e mi giro nel letto e poi mi alzo, e penso che, magari, anche un grissino può andare. Solo che a questo punto sarebbe come che tutta quella femmina nuova che ero diventata, grazie solo alle forze mie, del mio sacrificio, ecco che per questo grissino se ne andrebbe del tutto in malora, dalla disperazione non mi resta che succhiarmi i polpastrelli, e mentre sono lì, che me li succhio, da sola, nel buio, mi viene da staccarmi con i denti una falange, ed è proprio in quel momento che non già penso, ma so, che la *soluzione*, la vera *soluzione finale*, la voce abbandona la maschera vocale, e poi in crescendo, come determinata a uccidere, per questo, per farcela è quella di *mangiarmele* queste mie cosce, ed è solo così, mangiandomele e sbranandole a morsi,

